

Kvinnelige ledere i byggenæringen

Undersøkelse for Byggekostnadsprogrammet

Rolf K. Andersen

Fafo

2006

Innledning

- Fafo har på oppdrag fra Byggekostnadsprogrammet gjort en kartlegging av andelen kvinnelige ledere i byggenæringen samt andelen kvinnelige styrerepresentanter
- Undersøkelsen omfattet også spørsmål om effekten av økt andel kvinnelige ansatte for arbeidsmiljø, effektivitet, innovasjon og faglig
- Undersøkelsen ble gjennomført i desember 2005

Innledning

- Presentasjonen er tematisk delt i fem deler

- Om undersøkelsen
 - utvalg, gjennomføring, frafall og representativitet
- Kvinnelige ledere i prosjekt
 - Kartlegning av andelen kvinnelige ledere som er knyttet til byggeplassen i form av prosjektledere, byggeledere, prosjekteringsledere osv.
- Kvinnelige ledere i administrasjon
 - Kartlegging av andelen kvinnelige ledere innenfor personal, økonomi og administrasjon
- Kvinnelige styremedlemmer
 - Kartlegging av andel kvinnelige styremedlemmer
- Holdninger til økt kvinneandel i byggnæringen
 - Denne delen omhandler syn på om økt kvinneandel i byggebransjen vil ha positiv effekt for fire dimensjoner; arbeidsmiljø, effektivitet, innovasjon og faglig

Innledning

- Analyse

- I presentasjonen analyseres resultatene i forhold til fire bakgrunnsvariabler:
 - Bransje
 - Omsetning
 - Antall ansatte
 - Region
- Alle sammenhenger som kommenteres i presentasjonen er statistisk signifikante med en sikkerhet på 95 prosent

1. Om undersøkelsen

- Datainnsamling og utvalg

- Undersøkelsen ble gjennomført ved hjelp av et elektronisk spørreskjema utsendt til bedrifter som var medlemmer av fire bransjeforbund innenfor byggenæringen:
 - Byggenæringens landsforening (BNL)
 - Tekniske entreprenørers landsforening (TELFO)
 - Rådgivende ingeniørers forening (RIF)
 - Norges praktiserende arkitekter (NPA)
- Det ble satt en nedre grense på antall ansatte for å bli med i undersøkelsen. For BNL og TELFO var den nedre grensen minimum 10 ansatte. For RIF og NPA fem ansatte. Samtlige bedrifter som oppfylte disse kriteriene ble invitert til å delta i undersøkelsen

1. Om undersøkelsen

- Frafall

- Totalt var det 1988 bedrifter med i utvalget. Av disse var 58 uten e-postadresse og 69 e-postadresser ble rapportert ugyldige. Dette gir et nettoutvalg på 1861 bedrifter.
- Totalt fikk vi svar fra 706 bedrifter, som gir en svarprosent på 38

1. Om undersøkelsen

- Representativitet

- Siden vi ikke har svar fra samtlige bedrifter er det grunn til å gjøre en nærmere analyse av utvalget som er representert i undersøkelsen. I registeret hadde vi tilgjengelig informasjon om antall ansatte. Tabellen under viser fordelingen mellom de ulike forbundene i registeret og i utvalget i forhold til tre parametere: totalt antall ansatte, gjennomsnittlig antall ansatte og medianverdien (den verdien som deler fordelingen i to like deler).

<i>Forening</i>	<i>Antall ansatte totalt</i>		<i>Antall ansatte i gjennomsnitt</i>		<i>Antall ansatte - medianverdi</i>		<i>Svarprosent</i>
	Register	Utvalg	Register	Utvalg	Register	Utvalg	
NPA	1598	1171	11	17	8	9	46
RIF	5860	2441	36	33	9	10	47
BNL	37411	33315	36	83	19	28	38
TELFO	16045	12466	32	77	18	26	32
Totalt	60914	49373	33	70	17	22	38

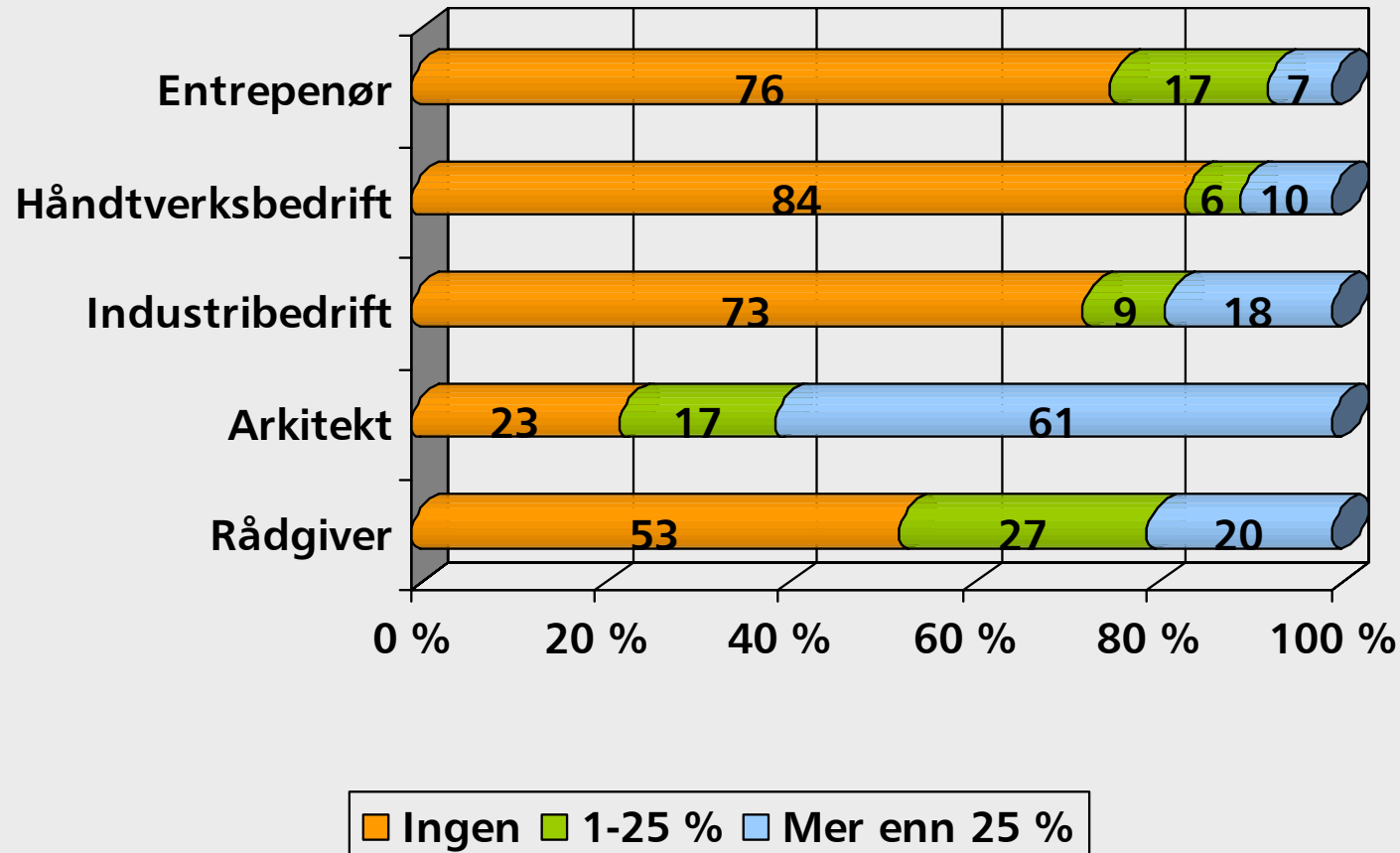
- Tabellen viser at for samtlige forbund og totalt har vi en overrepresentasjon av bedrifter med mange ansatte. Samlet dekker undersøkelsen bedrifter som til sammen har 81 prosent av de ansatte. Dette kommer også til syne når vi ser på gjennomsnitts- og medianverdiene som ligger høyere i utvalget enn i registeret.
- Det kan være en rimelig hypotese at det er en høyere andel kvinnelige ledere desto større bedriften er. Det er derfor mulig at vi i undersøkelsen overestimerer andelen kvinnelige ledere noe. Det er ikke mulig å si noe sikkert om nivået på en slik mulig overestimering.

2. Kvinnelige ledere i prosjekt

- Totalt 13 prosent av lederne knyttet til prosjekt er kvinner
 - Tilsammenligning er det i undersøkelsen totalt 11 prosent kvinner i byggenæringen. Andelen kvinnelige ledere innenfor prosjekt er m.a.o. tilnærmet lik andelen kvinner i næringen samlet sett.
- I det følgende vises fordelingen av kvinnelige ledere langs bakgrunnsvariablene. I analysen vises prosentandel kvinnelige ledere med følgende inndeling:
 - Ingen kvinnelige ledere
 - 1-25 prosent kvinnelige ledere
 - Mer enn 25 prosent kvinnelige ledere

2. Kvinnelige ledere i prosjekt

Andel kvinnelige ledere innenfor prosjekt etter type virksomhet, i prosent. (N=626)

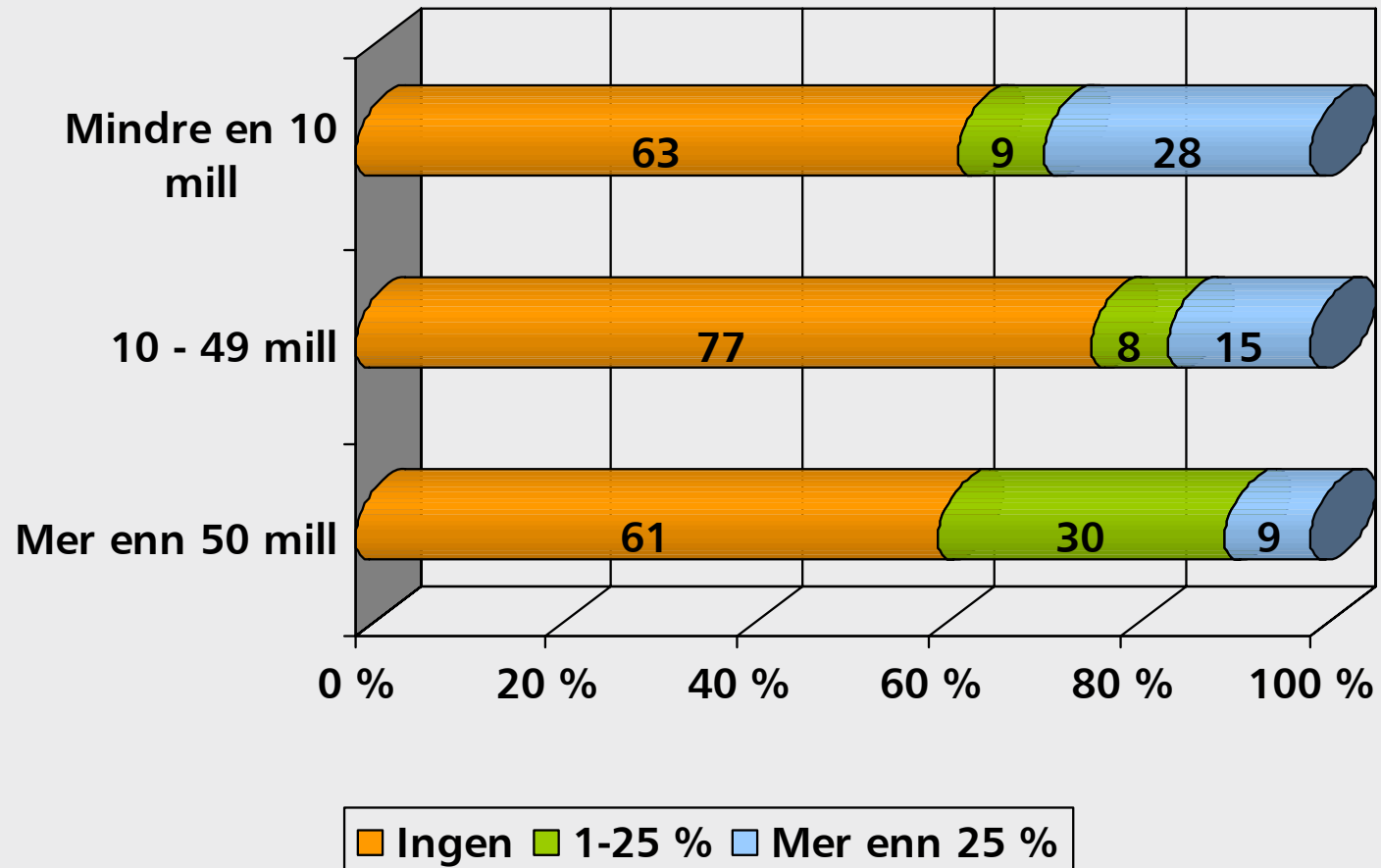

2. Kvinnelige ledere i prosjekt

- Andelen kvinnelige ledere er klart høyest blant arkitektkontorene.
 - Totalt har 77 prosent av arkitektkontorene kvinnelige ledere knyttet til prosjekt og over 60 prosent har mer enn 25 prosent kvinnelige ledere
- Andelen kvinnelige er lavest blant håndtverksbedriftene hvor over 80 prosent oppgir at de ikke har noen kvinnelige ledere knyttet til prosjekt

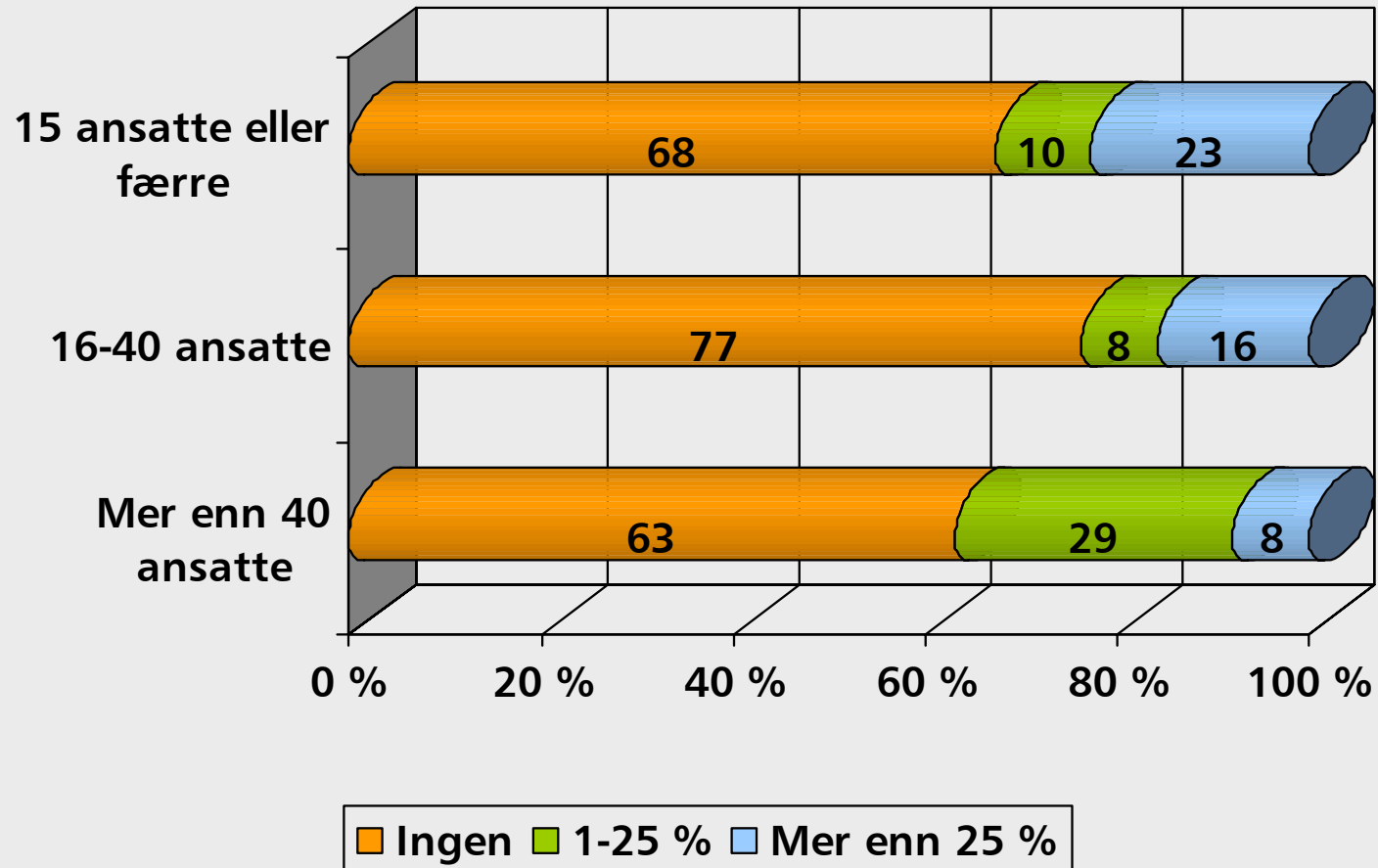
2. Kvinnelige ledere i prosjekt

Andel kvinnelige ledere innenfor prosjekt etter bedriftens omsetning i 2004, i prosent. (N=626)

2. Kvinnelige ledere i prosjekt

Andel kvinnelige ledere innenfor prosjekt etter antall ansatte i bedriften, i prosent. (N=626)

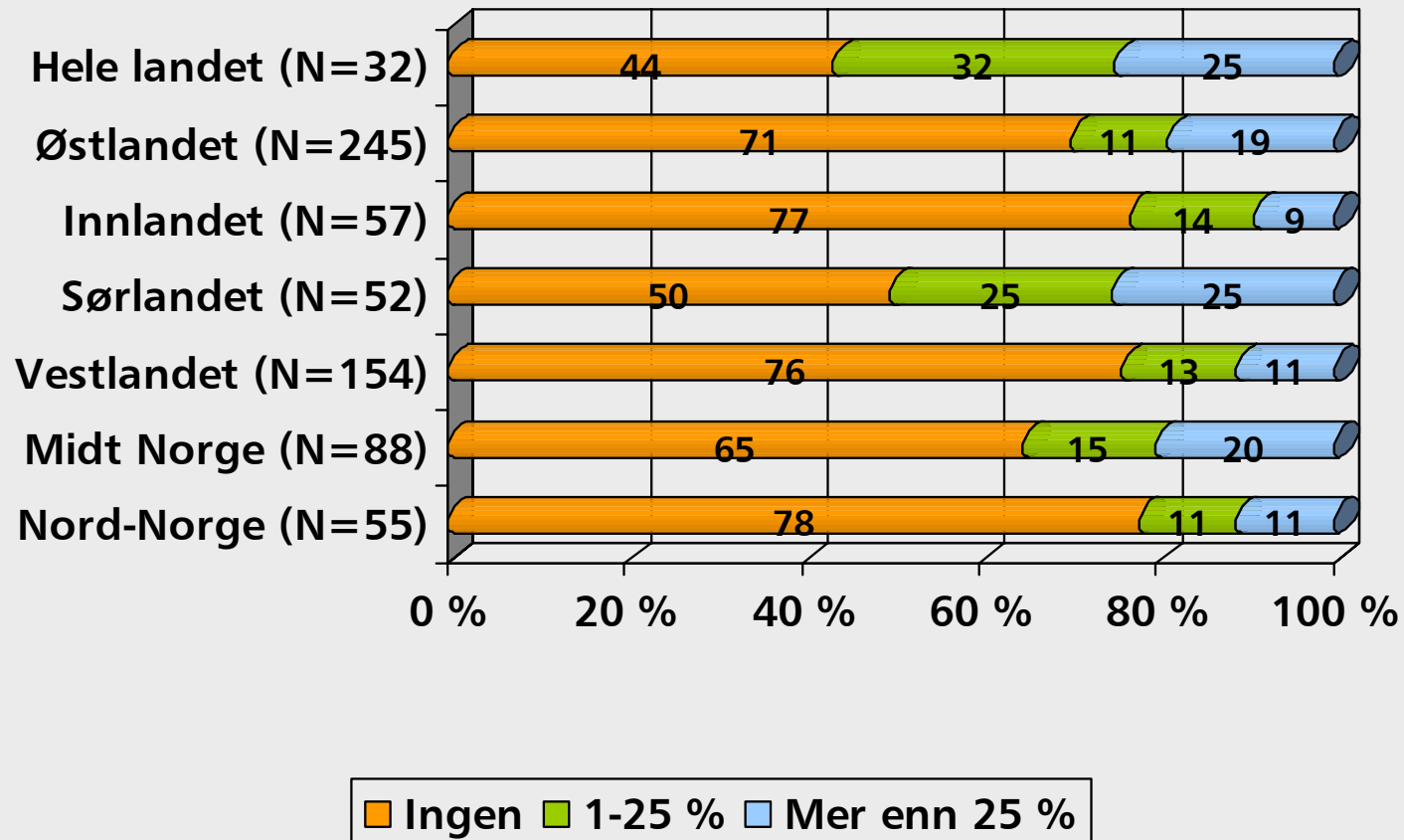

2. Kvinnelige ledere i prosjekt

- Andelen bedrifter som ikke har kvinnelige ledere er størst blant de mellomstore bedriftene
- De små og de store bedriftene skiller seg fra hverandre i fordelingen av antall kvinnelige ledere
 - De store bedriftene har i hovedsak mellom 1-25 prosent kvinnelige ledere
 - de små har i hovedsak mer enn 25 prosent kvinnelige ledere
 - Forskjellen skyldes nok i hovedsak at bedrifter med lav omsetning har få ansatte og dermed også få ledere. Det skal derfor ikke mye til før kvinnene utgjøre en relativt høy prosentandel når de små bedriftene først har kvinnelige ledere.

2. Kvinnelige ledere i prosjekt

Andel kvinnelige ledere innenfor prosjekt etter region, i prosent.

2. Kvinnelige ledere i prosjekt

- De bedriftene som er landsdekkende har i større grad kvinnelige ledere enn de som er lokal- eller regionsbaserte
- Det er ingen statistisk signifikante forskjeller mellom de lokal- eller regionsbaserte

2. Kvinnelige ledere i prosjekt

- Oppsummering

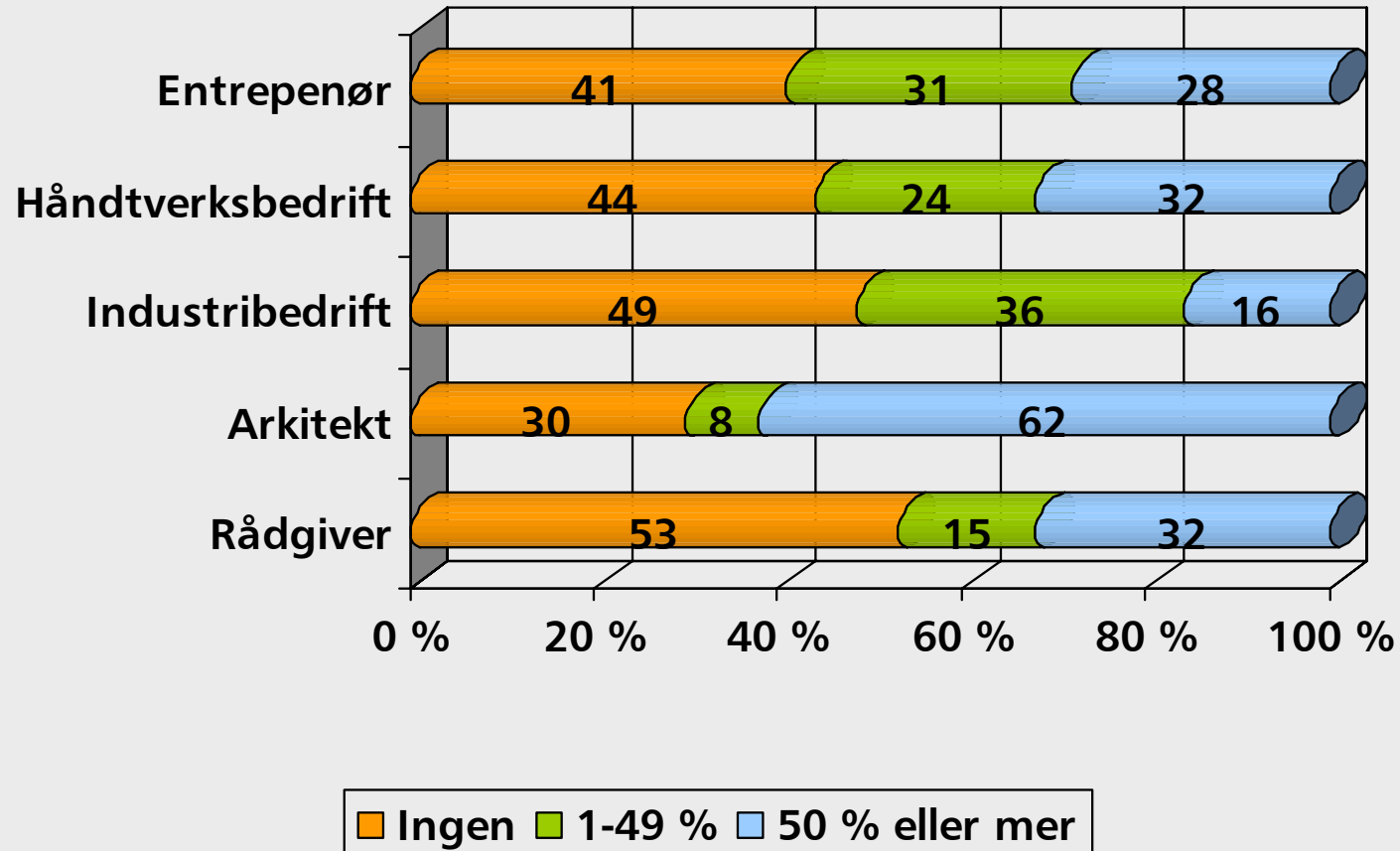
- Arkitektkontorene er klart den av bransjene innenfor byggenæringen som har den høyeste andelen kvinnelige ledere. Den laveste andelen finner vi blant håndtverksbedriftene
- Spissformulert kan man si at flertallet av de kvinnelige lederne innenfor prosjekt befinner seg i de store landsdekkende virksomhetene

3. Kvinnelige ledere i administrasjon

- Andelen kvinnelige ledere i økonomisk-administrative stillinger er 42 prosent.
 - Det er med andre ord en langt høyere andel kvinnelige ledere i administrative stillinger enn i stillinger som er knyttet til prosjekter på byggeplassene
- I de videre analysen vises prosentandel kvinnelige ledere i administrative stillinger med følgende inndeling:
 - Ingen kvinnelige ledere
 - 1-49 prosent kvinnelige ledere
 - Mer enn 50 prosent kvinnelige ledere

3. Kvinnelige ledere i administrasjon

Andel kvinnelige ledere innenfor administrasjon etter type virksomhet, i prosent. (N=694)

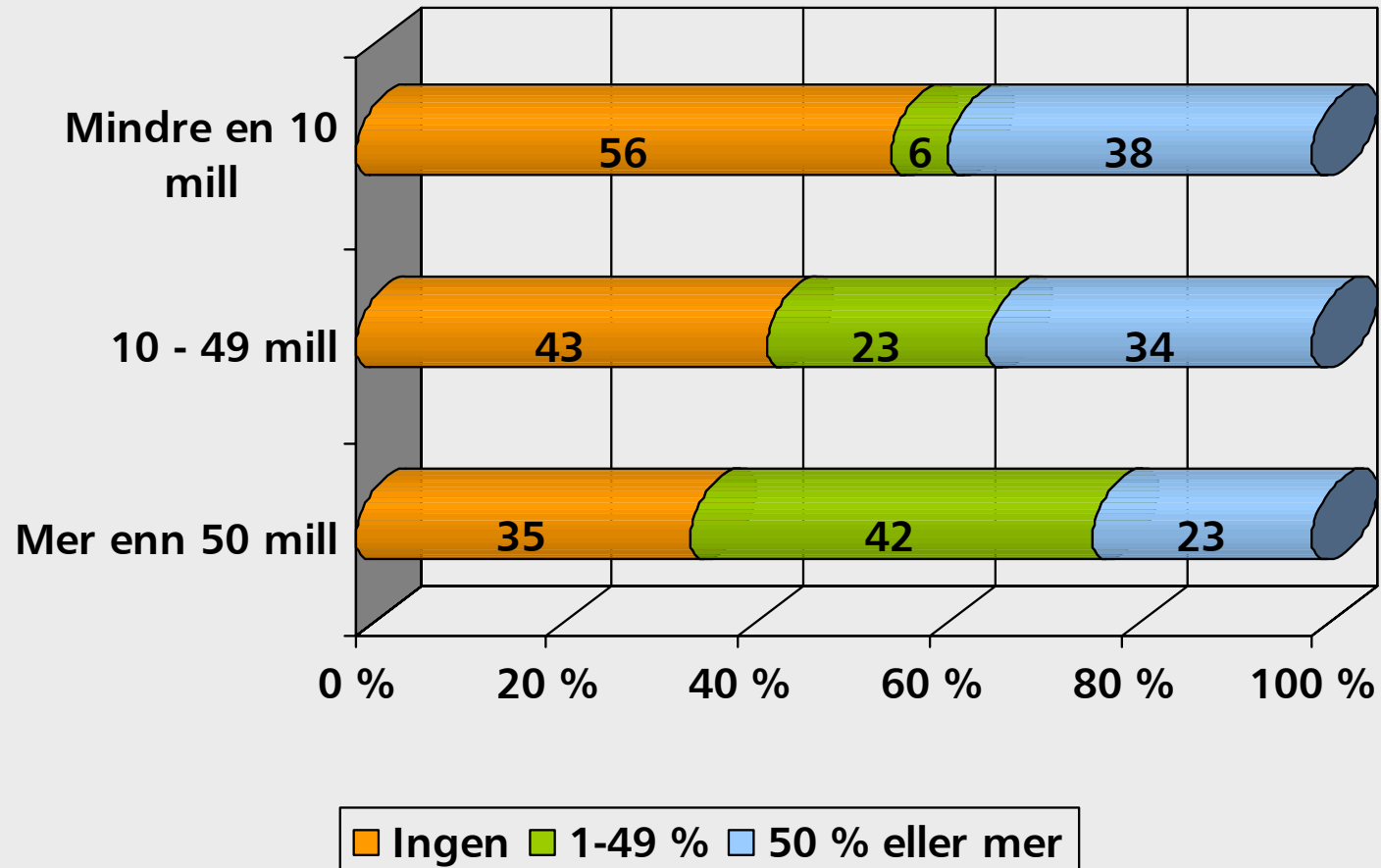

3. Kvinnelige ledere i administrasjon

- Arkitektkontorene utmerker seg igjen med en høy andel kvinnelige ledere.
 - Samlet har 70 prosent av arkitektkontorene én eller flere kvinnelige ledere knyttet til personal, økonomi og administrasjon
 - Arkitektkontorene skiller seg også ut ved at det er en høy andel av bedriftene som har 50 prosent eller flere kvinnelige ledere
- Det er ingen statistisk pålitelige forskjeller mellom de andre bransjene

3. Kvinnelige ledere i administrasjon

Andel kvinnelige ledere innenfor administrasjon etter bedriftens omsetning i 2004, i prosent.
(N=694)

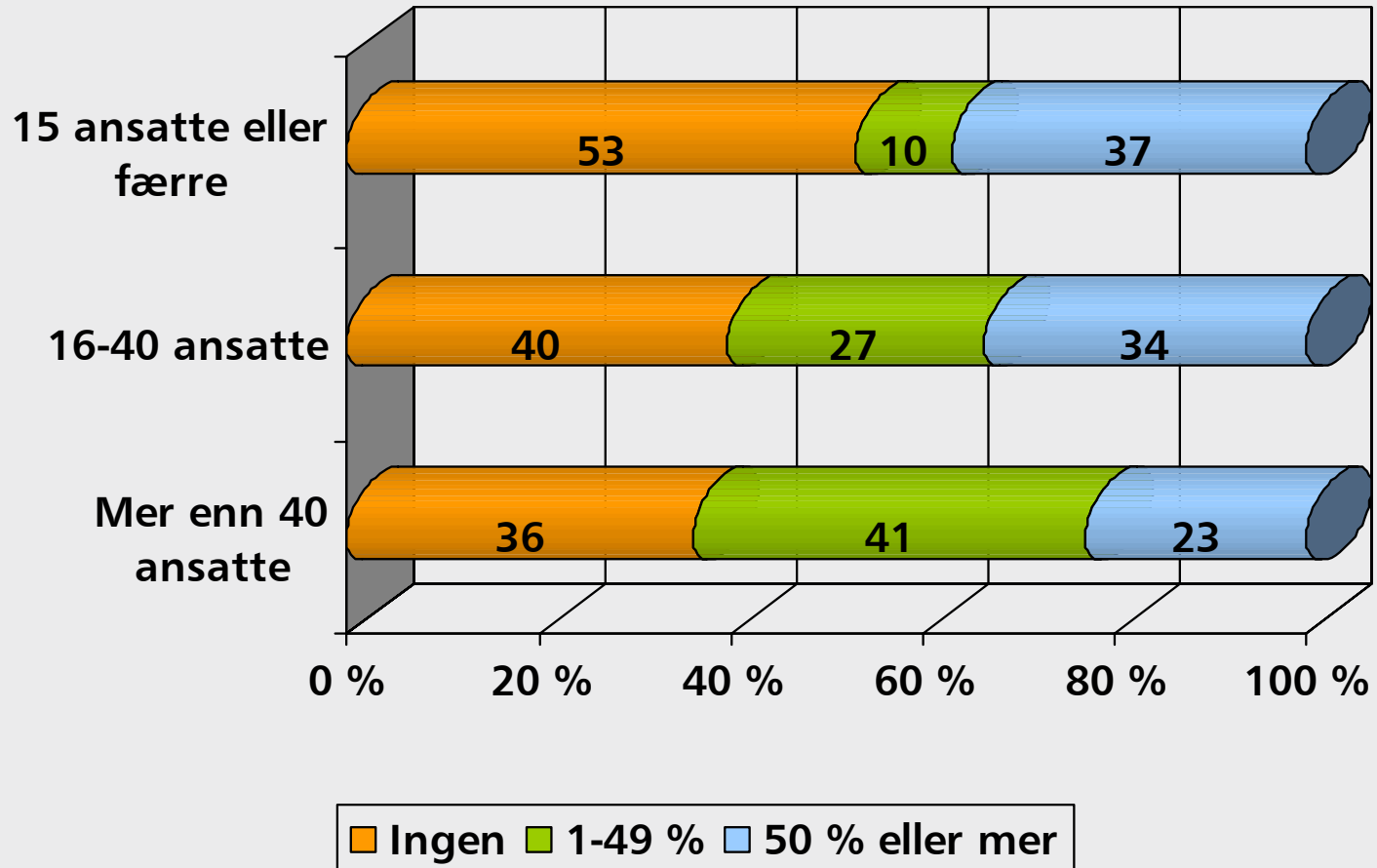

3. Kvinnelige ledere i administrasjon

- Det er en tendens til at andelen bedrifter med kvinnelige ledere innenfor administrasjon stiger med økende omsetning
 - For bedrifter med lav omsetning har mer enn halvparten ingen kvinnelige ledere, mens for de med høy omsetning har nær 2 av 3 én eller flere kvinnelige ledere

3. Kvinnelige ledere i administrasjon

Andel kvinnelige ledere innenfor administrasjon etter antall ansatte i bedriften, i prosent.
(N=694)

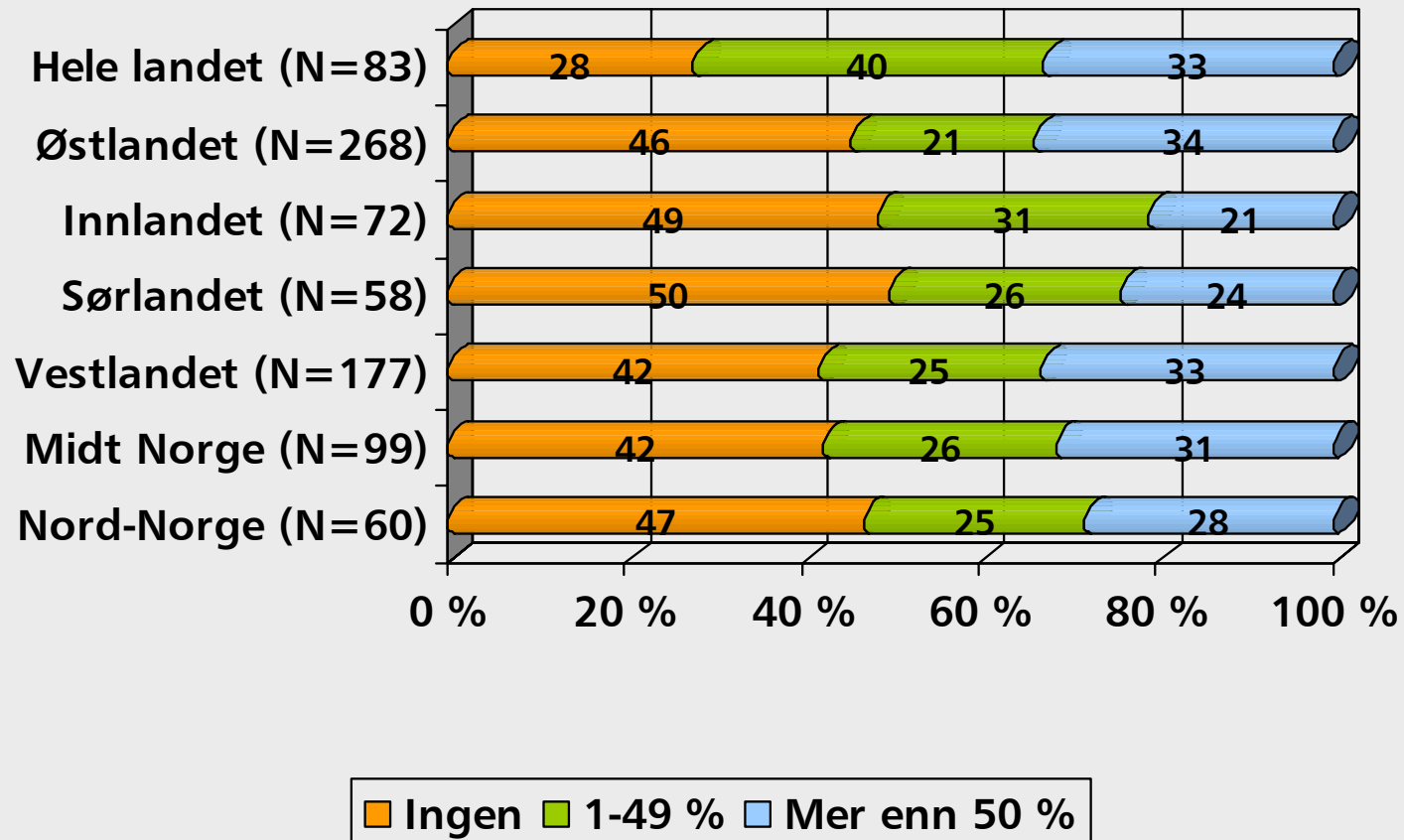

3. Kvinnelige ledere i administrasjon

- Når vi måler bedriftsstørrelse etter antall ansatte har de små bedriftene i mindre grad kvinnelige ledere enn de mellomstore og store

3. Kvinnelige ledere i administrasjon

Andel kvinnelige ledere innenfor administrasjon etter region, i prosent.

3. Kvinnelige ledere i administrasjon

- Det er ingen store regionale forskjeller i andelen som har kvinnelige ledere, men de virksomhetene som er landsdekkende har i større grad kvinnelige ledere enn de som er lokal- eller regionsbaserte

3. Kvinnelige ledere i administrasjon

- Oppsummering

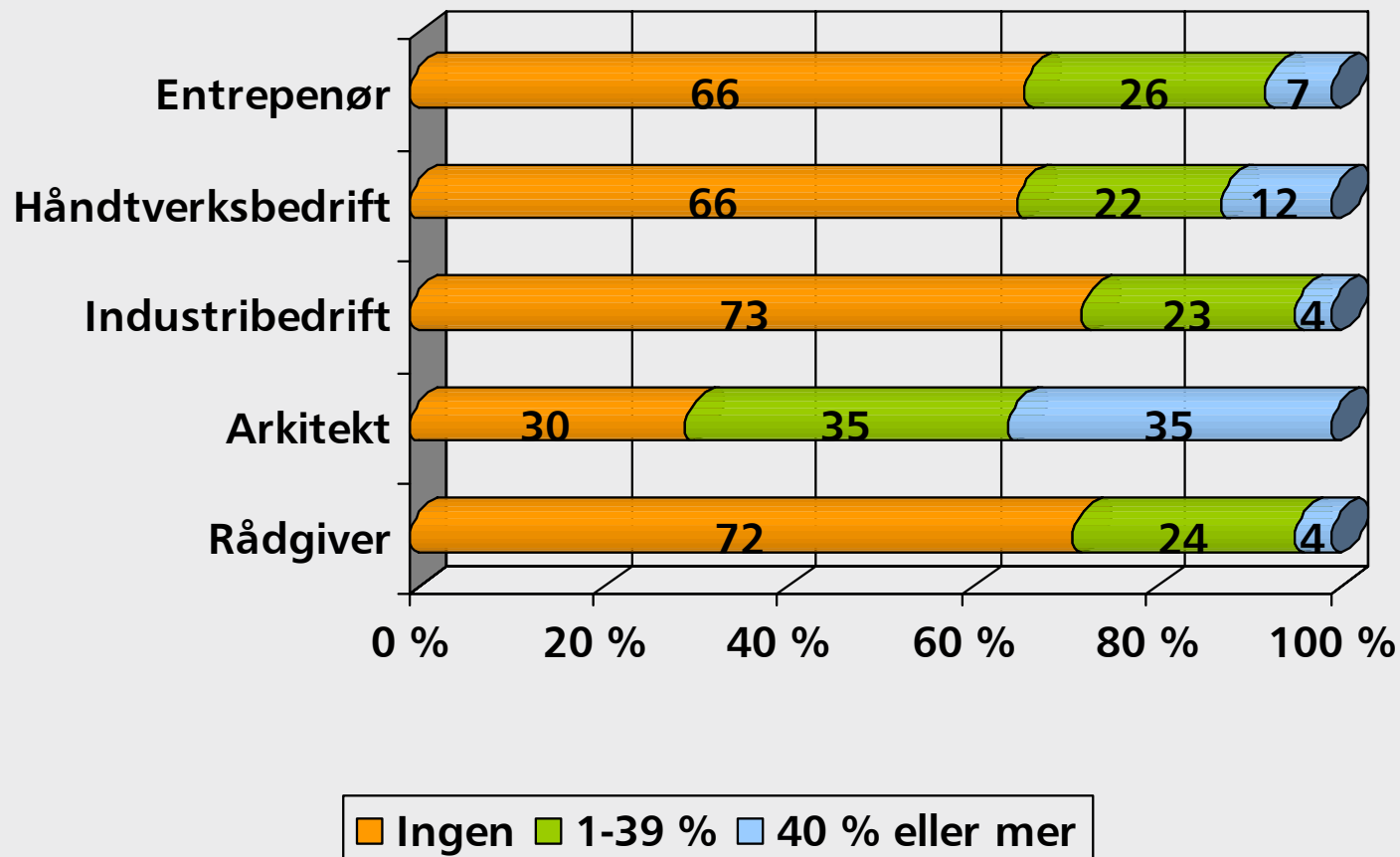
- Andelen kvinnelige ledere innenfor administrative stillinger er forholdsvis høy, 42 prosent
- Arkitektkontorene har en høyere andel kvinnelige ledere enn de andre bransjene
- Igjen kan man spissformulert si at de store landsdekkende bedriftene har det høyeste antall kvinnelige ledere på administrativt nivå

4. Kvinnelige styremedlemmer

- Totalt er 12 prosent av styremedlemmene i byggenæringen kvinner
 - Kun 4 prosent av styrelederne er kvinner
- I de videre analysen vises prosentandel kvinnelige styremedlemmer med følgende inndeling:
 - Ingen kvinnelige styremedlemmer
 - 1-39 prosent kvinnelige styremedlemmer
 - 40 prosent eller flere kvinnelige styremedlemmer

4. Kvinnelige styremedlemmer

Andel kvinnelige styremedlemmer etter type virksomhet, i prosent. (N=698)

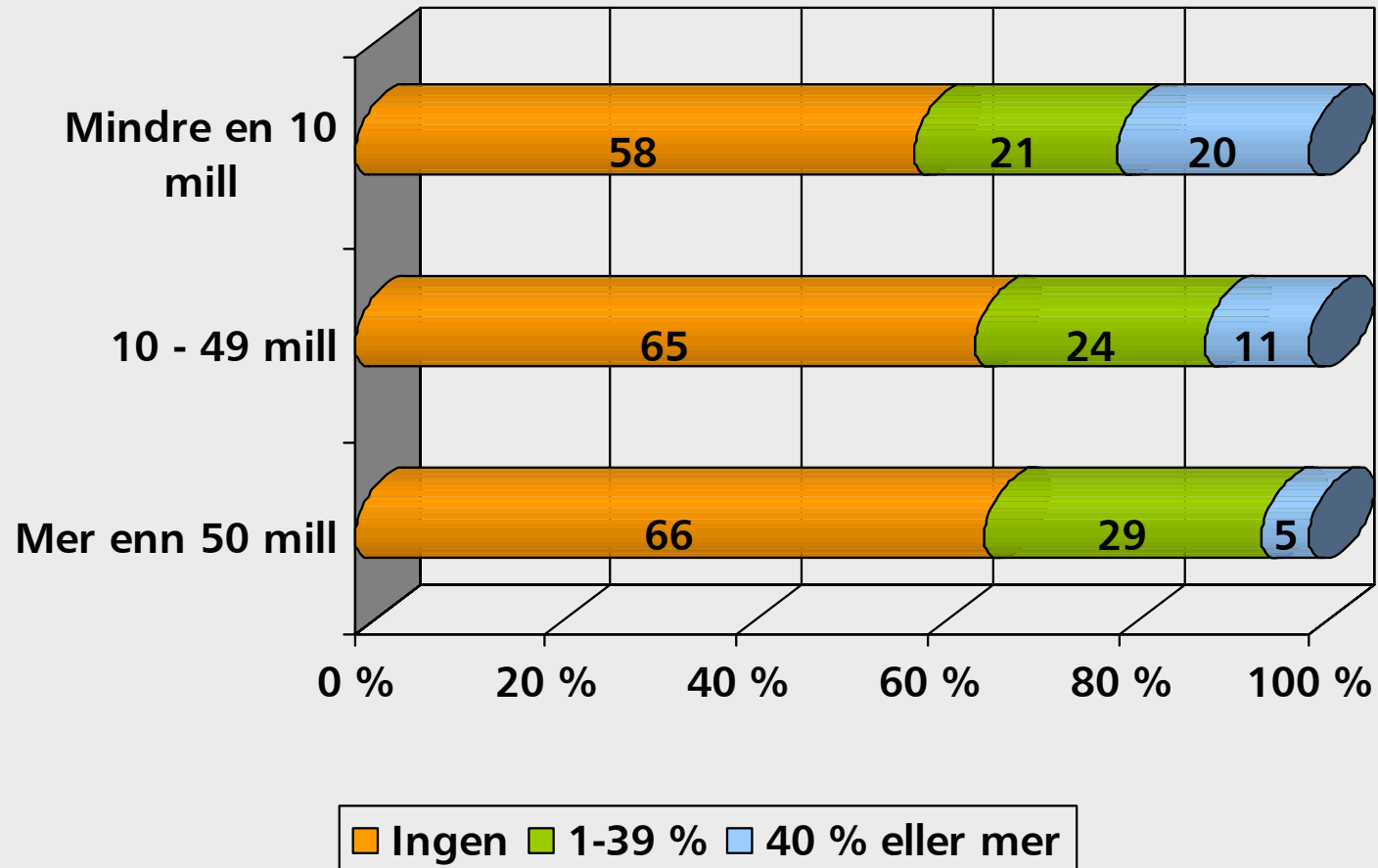

4. Kvinnelige styremedlemmer

- Arkitektbransjen er nok en gang den bransjen der flest bedrifter har kvinnelig styrerepresentasjon
- I arkitektbransjen har 1 av 3 mer enn 40 prosent kvinner i styret
- I de andre bransjene er det kun et lite mindretall som oppnår 40 prosent kvinneandel

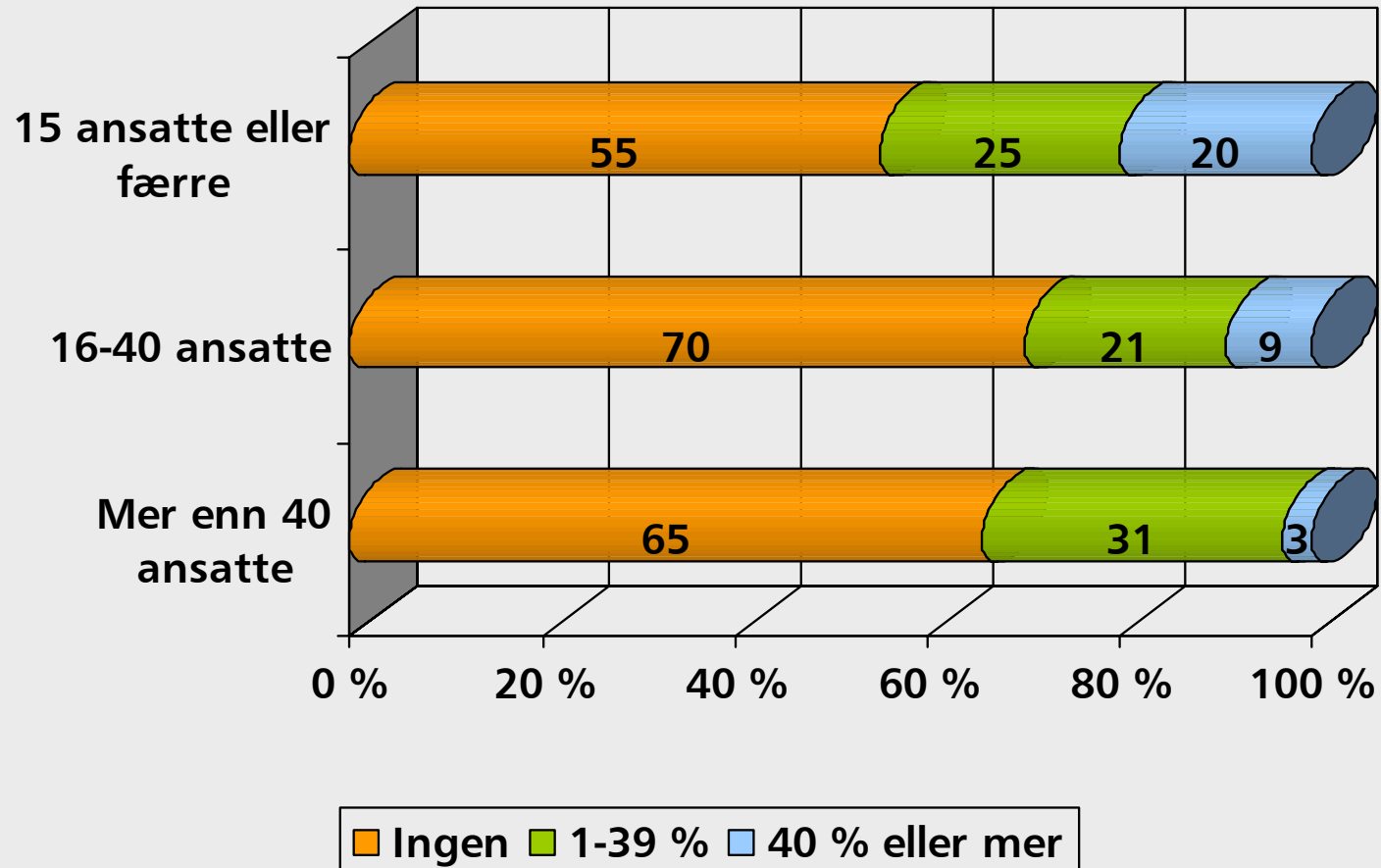
4. Kvinnelige styremedlemmer

Andel kvinnelige styremedlemmer etter bedriftens omsetning i 2004, i prosent. (N=698)

4. Kvinnelige styremedlemmer

Andel kvinnelige styremedlemmer etter antall ansatte i bedriften, i prosent. (N=698)

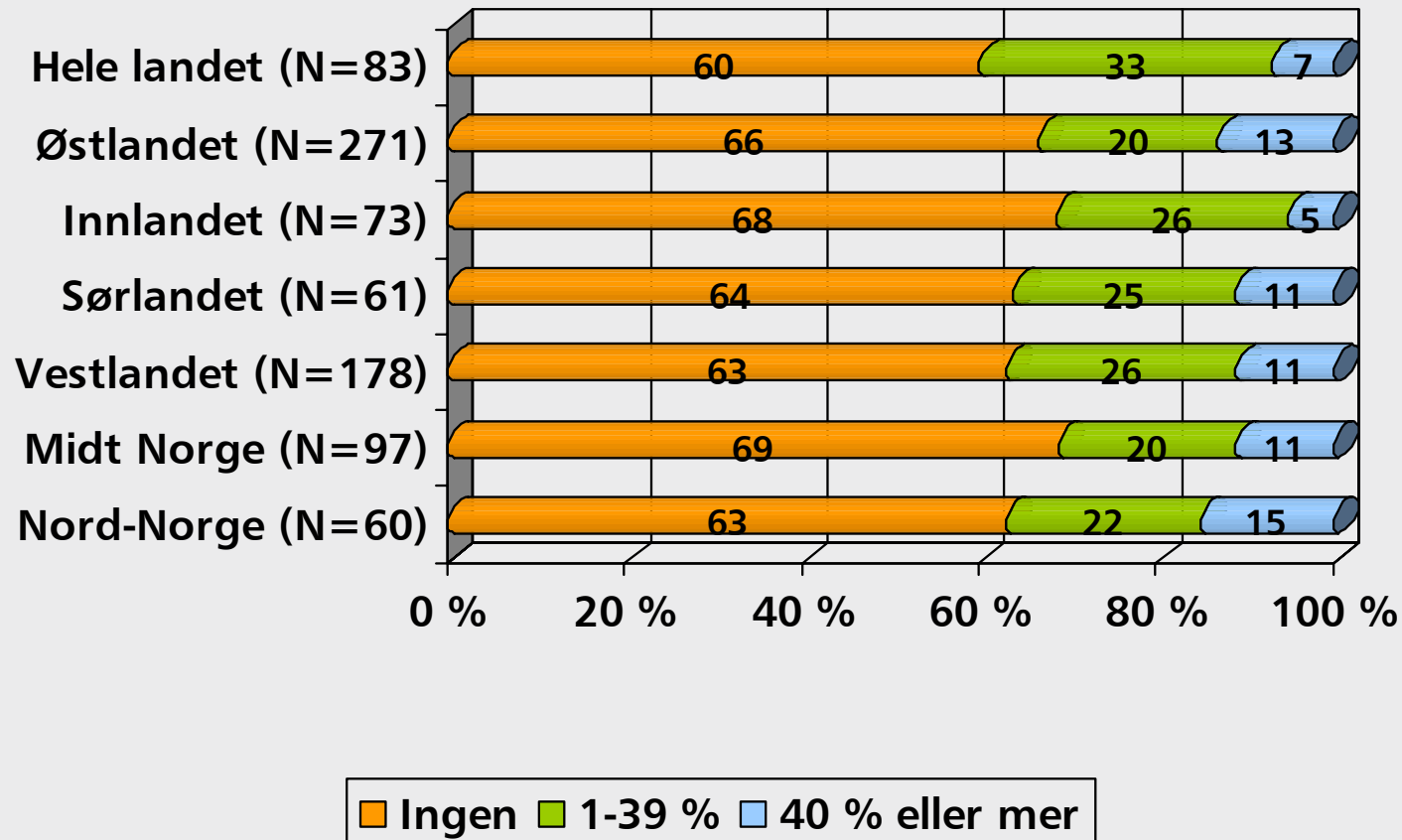

4. Kvinnelige styremedlemmer

- Når vi ser på kvinneandelen i styrene etter bedriftstørrelse (målt i omsetning og antall ansatte) er det få store skiller. Unntaket er en tendens til at bedrifter med få ansatte i større grad enn de store og mellomstore har kvinner i styrene.
- Det er imidlertid interessant at selv blant de store bedriftene har kun et svært lite mindretall en kvinnelig styrerepresentasjon på 40 prosent eller mer

4. Kvinnelige styremedlemmer

Andel kvinnelige styremedlemmer etter region, i prosent.

4. Kvinnelige styremedlemmer

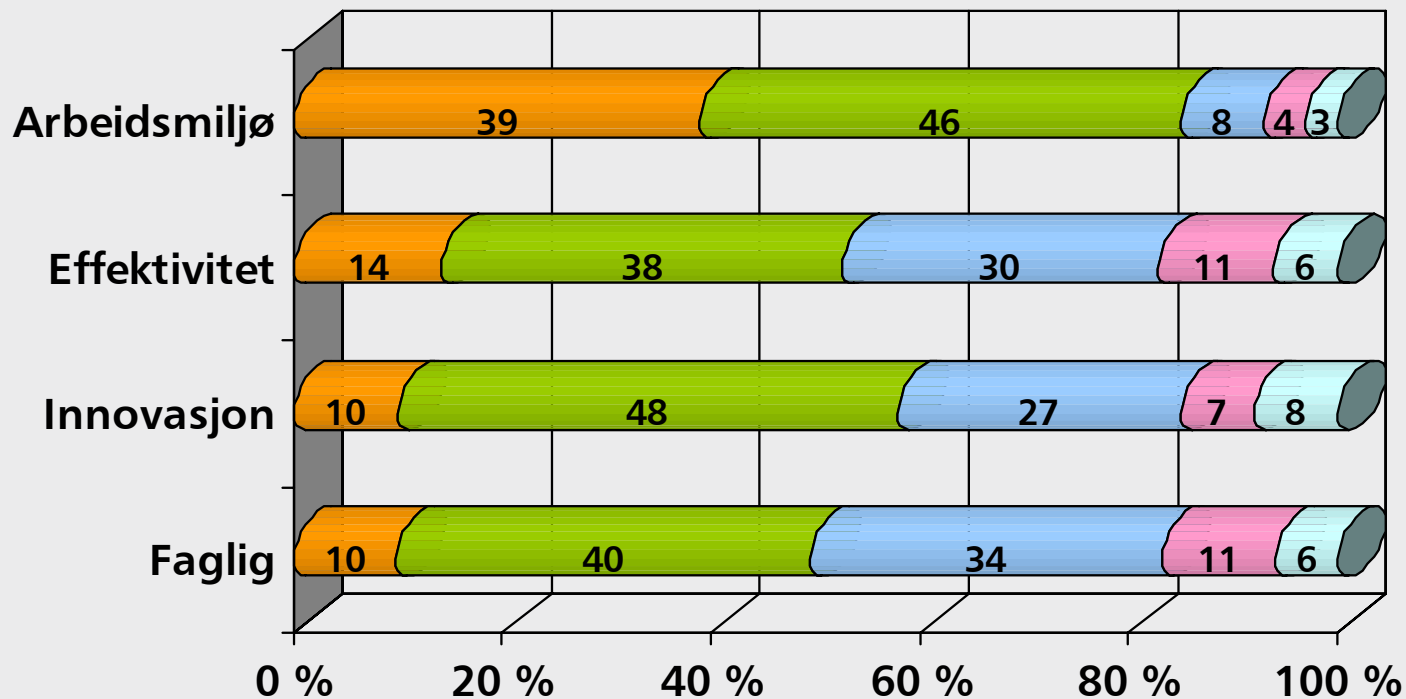
- Det er ingen vesentlige skiller mellom regioner i andelen som har kvinnelige styrerepresentanter

5. Vil økt kvinneandel ha positive effekter for byggenæringen?

- I undersøkelsen ble det stilt spørsmål om man mente at en økt andel kvinnelige ansatte i byggebransjen ville ha positive effekter. Dette ble målt på fire områder:
 - Arbeidsmiljø
 - Effektivitet
 - Innovasjon
 - Faglig

5. Vil økt kvinneandel ha positive effekter for byggenæringen?

I hvilken grad tror du en økt andel kvinner gir en positiv effekt innenfor følgende områder?
(N=706)

5. Vil økt kvinneandel ha positive effekter for byggenæringen?

- Det er en klar tendens til at man mener økt kvinneandel først og fremst vil ha positiv effekt for arbeidsmiljøet
- Det er kun et lite mindretall som mener flere kvinner i stor grad vil ha positiv effekt for effektiviteten, innovasjonen og det faglige
 - Riktig nok er det en mange som mener det i noen grad vil være positiv for effektivitet, innovasjon og faglig med en økt andel kvinner. Samlet sett er det likevel riktig å hevde at de fleste daglige ledere/adm.dir i byggenæringen ikke tror økt kvinneandel vil ha vesentlig betydning for dette
- Arkitektkontorene skiller seg noe fra de andre bransjene ved at en noe høyere andel mener en økt kvinneandel i stor grad vil gi positiv effekt for effektivitet og innovasjon. For de andre bakgrunnsvariablene er det ingen vesentlige utslag